

2014

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 1.12.-14.12.2014

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

17/12/2014

FILIP DURSUN
TANJA KNEŽEVIĆ
IGOR ROGIĆ
NOVA BANKA AD

1.1. Evropsko tržište

- *ECB ostavila iste kamatne stope*
- *Smanjen rast privrede evrozone*
- *BoE ostavila kamatnu stopu na nivou 0,5%*
- *Norveška Centralna Banka snizila referentnu kamatnu stopu na 1,25%*

Na posljednjem ovogodišnjem sastanku Evropske Centralne Banke odlučeno je da referentne kamatne stope ostanu nepromjenjene, odnosno referentna kamatna stopa je i dalje 0,05% dok je i dalje na snazi negativna kamatna stopa na overnight depozite na nivou od -0,20%. Na konferenciji za štampu koja je održana nakon sastanka ECB-a, guverner Mario Draghi je izjavio da je ECB počela sa primjenom nestandardnih mjera monetarne politike poput covered bonds i Assets-backed securities programa. On je najavio da će ove mjere trajati najmanje dvije godine te da će sljedeće godine ECB preispitati efekte stimulativne mjere ekonomske politike, rast bilansa stanje te izgleda povodnom kretanja cijena. Draghi je najavio da će prolongirati period niske inflacije te da je Vijeće guvernera ECB-a jednoglasno da će koristiti dodane nekonvencionalne mjere ekonomske politike ukoliko bude bilo

potrebno. Bruto društveni proizvod evrozone je ostvario rast od 0,2% u trećem kvartalu dok je na godišnjem nivou BDP otvario rast od 0,8%. Ovakav podatak je u skladu sa ranijim očekivanjima da će privreda evrozone imati slabiji privredni rast vodeći se revidiranim prognozama privrednog rasta. Na godišnjem nivou predviđa se rast BDP-a za 1% u 2015. godini dok se u 2016. godini očekuje rast od 1,5%. U decembru je na tržište evrozone ubačeno dodatnih 129.840 milijardi evra likvidnih sredstava kroz program TLTRO. Najveći broj banka koji je pozajmio sredstva od ECB-a putem ovog programa dolazi iz Španije. ECB je očekivala da će programom TLTRO biti plasirano najmanje 130.000 milijardi evra. Nakon razočaravajućeg podatak o debembarskom iznosu TLTRO-a, slab rast industrijske proizvodnje u zemljama evrozone (rast od 0,1% u oktobru na godišnjem nivou rast 0,7%) još uvijek nije dovoljan faktor zbog koga bi ECB odustala od najavljenog programa otkupa državnih obveznica koji bi trebao početi u januaru.

Centralna Banka Engleske ostavila je kamatnu stopu na nivo 0,5% kao i isti iznos mjesečnog otkupa hartija od vrijednosti u iznosu 375 milijardi britanskih funti mjesečno. Industrijska proizvodnja zabilježila je slabiji rast od nego što se očekivalo, tako je industrijska proizvodnja u oktobru na godišnjem nivou zabilježila rast od samo 1,1%.

Norveška Centralna Banka neočekivano je snizila referentnu kamatnu stopu sa 1,5% na 1,25%. Guverner Norveške Centralne Banke, Olsen, je izjavio da je ovakva reakcija NB bila neophodna da bi se spriječilo slabljenje norveške privrede s obzirom na dešavanja na tržištu po pitanju cijene nafte. Prihod od nafte je veoma bitna stavka u Norveškom budžetu jer proizvodnja nafte učestvuje sa skoro 25% ukupne proizvodnje u Norveškoj. Nakon odluke o smanjenju kamatne stopa, norveška kruna je zabilježila pad od skoro 2% u odnosu na evro.

1.2 Američko tržište

- *Podaci sa tržišta rada SAD najbolji u poslednje tri godine*
- *Povećanje potrošnje širom Država*
- *Sasatatk FEDa i smjernice o monetarnoj politici*
- *Gubitak vrijednosti kanadskog dolara, uzrokovan padom cijena nafte*

Fokus pažnje investitora u SAD je trenutno usmjeren na naredni sastanak FEDa, koji se održava sredinom decembra. Dosadašnji podaci iz privrede su dali jasan znak da je najveća svjetska ekonomija konačno uzela očekivani zamah i sve su veće šanse da će kamatne stope biti povećane u prvoj polovini naredne godine. Pooštavanje monetarne politike bi trebalo da bude umjereno, jer je nagli rast kamatnih stopa u velikoj mjeri uticao na stvaranje finansijske krize.

Tržište rada je nastavilo da pozitivno iznenađuje. Broj otvorenih radnih mjesta u novembru je iznosio 321.000, skoro 100.000 iznad očekivanja, što je najbolji rezultat od januara 2012. godine. Kamatna stopa je ostala na dosta niskih 5.8%. Dobro stanje na tržištu rada je potvrdila FED Beige Book, sugerišući dodatno povećanje zaposlenosti i poboljšanje uslova rada u svih 12 distrikta.

Usporen rast cijena je i dalje veliki problem za američku privredu, ali pad vrijednosti energenata i nadolazeći praznici su imali uticaj na rast potrošnje krajem godine. Ukoliko se pokaže da stopa inflacije prati trend rasta privredne aktivnosti, potrošnje i poboljšanje uslova rada, FED bi mogao da dugo očekivano povećanje kamatnih stopa saopšti već početkom naredne godine. Investitori će ipak sačekati decembarski sastanak Federalnih rezervi, na kojem bi trebalo da se daju tačnije smjernice u vezi monetarne politike i da cjelokupan osvrt na stanje privrede.

Kanadski dolar je, kao valuta koja u velikoj mjeri zavisi od izvoza sirovina, posebno nafte, imao gubitke od oko 5%u odnosu na vodeće valute. Cijene nafte dostižu najniže nivoe u poslednjih nekoliko godina, što umanjuje prinose koje kanadski izvoznici nafte imaju. Ukoliko se tome doda proizvodnja nafte u SAD i smanjen uvoz iz Kanade, sasvim je jasno zašto je BoC smanjila prognoze rasta privrede i stope inflacije. Uz ovakve projekcije Banke Kanade, sasvim je izvjesno da će kamatne stope ostati na istom ili nižem nivou u narednom periodu, što će svakako i dugoročno uticati na vrijednost valute.

1.3. Azijsko tržište

- *Kina nastavlja sa ekonomskim reformama*
- *RBA je zadržala referentnu kamatnu stopu od 2,5%*
- *Usporavanje rast BDP u Australiji*
- *Japanska privreda oslabila za 1,9% u trećem kvartalu*

Kina će prema posljednjim najavama nastaviti privredne reforme i u idućoj godini uprkos usporavanju privrednog rasta. Najveći izvoznik svijeta želi usklađeniji trgovinski bilans i povećanje unutrašnje potrošnje. Trenutni privredni rast je još uvijek na zadovoljavajućem nivou izjavio je predsjednik Kine ali navodi da usporavanje globalne privrede utiče i dalje na izvoznike u Kini i da je unutrašnja potrošnja još uvijek slaba. Kao odgovor je centralna banka Kine nedavno iznenada smanjila referentnu kamatnu stopu prvi put u posljednje dvije godine. Kineski BDP je ljetos rastao 7,3% što je najmanji nivo još od početka 2009. godine. Vlada Kine je za ovu godinu prognozirala rast od 7,5% i velika je vjerovatnoća da će ovogodišnji rast biti manji od prognozirano što bi značilo da Vlada prvi put u zadnjih petnaest godina promaši svoju prognozu. Analitičari

očekuju rast od 7,4% za ovu godinu što bi bio najmanji rast u posljednjih 24 godine. Za očekivati je da će Vlada dodatno stimulirati privredu i da centralna banka ponovo smanji kamatnu stopu i da stimuliše banke za plasiranje dodatnih kredita u privredu. Vlada je već započela investicije u infrastrukturu teške milijarde dolara za pokretanje privrede.

Centralna banka Australije (RBA) je zadržala referentnu kamatnu stopu od 2,5% i naglasila da će za sad kamatne stope ostati nepromijenjene ali da se razmišlja i o smanjenju ukoliko bude potrebe. Privreda Australije je u trećem kvartalu ove godine sporije rasla nego što se očekivalo. Bruto društveni proizvod je rastao samo 0,3% dok su analitičari predviđali rast od 0,7%. BDP je zabilježio najsporiji kvartalni rast od početka prošle godine najviše zbog slabljenja građevinskog sektora i izvoznih cijena. Stopa nezaposlenosti je u novembru uvećana sa 6,2% na 6,3%.

Japanska privreda je u trećem kvartalu prema revidiranim podacima oslabila više nego što se ranije očekivalo. Treća najveća privreda svijeta je u trećem kvartalu ove godine zabilježila pad od 1,9% dok je prema preliminarnim podacima pad iznosio 1,6%. Japanska privreda još uvijek osjeća posljedice povećanje PDV-a iz aprila te je premijer Japana Shinzo Abe odložio dodatno uvećanje PDV-a kao odgovor na trenutnu ekonomsku krizu u zemlji.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 15.11.-15.12.2014

EUR/USD

EUR/GBP

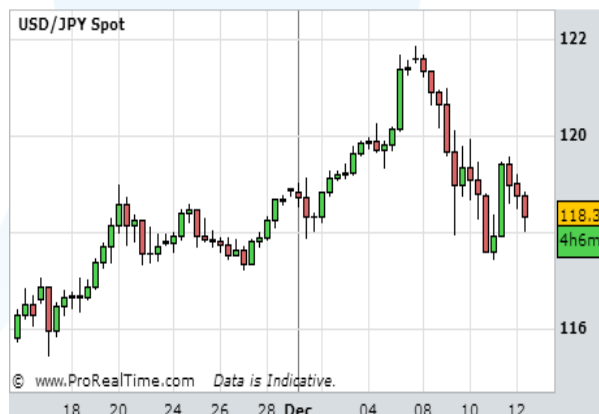
EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

NOVA BANKA AD BANJA LUKA, Kralja Alfonsa XIII 37A, 78000 Banja Luka, Tel. 051/333-300, Fax: 051/217-256
 Žiro račun: 555-000-00000000-18, Reg. uložak broj: 3-38-00 Osnovni sud Banja Luka, MB 1753312,
 Akcionarski kapital: 94.435.314,00 KM, JIB: 4400374890002, e-mail: office@novabanka.com
www.novabanka.com

2.1. Kretanje cijene zlata

Vrijednost zlata se stabilizovala na svjetskom tržištu nakon što je cijena ostvarila najveći sedmični rast u posljednja dva mjeseca usljed očekivanja objave zaključaka sa sastanka FOMC-a koji treba da bude u srijedu. Investitori očekuju da će na ovomjesečnom sastanku FOMC-a biti jasnije određen datum kada će se podići kamatne stope. Nakon skoka vrijednosti zlata na 1.238,87 dolara po unci, cijena se do kraja sedmice stabilizovala na nivo 1.219,50 dolara po unci. Cijena zlata i dalje ima veoma jak otpor iako američki dolar već neko vrijeme jača na tržištu. Tržište ovog metala malo je zbunio podatak o kineskoj tražnji za zlatom. Naime, prema podacima koje je objavio World Gold Council(WGC), ovogodišnja tržanja za zlatom u Kini je na nivou 950-1.000 tona zlata godišnje što je daleko od prošlogodišnjeg rekorda od 1.275 tona.

2.1. Kretanje cijene nafte

Pritisak na cijene nafte se nastavio i u posljednjem mjesecu u godini. Nakon što su zemlje članice OPECa odlučile da ne smanjuju dnevni nivo proizvodnje, čime bi zaštitile vrijednost nafte, cijene su dostigle najniže nivoe od 2009. godine. Bum u iskopu nafte na američkom tlu, najveći u 30 godina, je uticao na ovakvu odluku OPECa, jer su primorani da održe konkurentnost sa ponudom i cijenama, što za posljedicu ima dodatno obaranje vrijednosti crnog zlata, koje trenutno iznosi oko 50% u odnosu na jun tekuće godine. Ovakva situacija na tržištu energenata će sigurno podstaći globalnu potrošnju u 2015. godini, ali isto tako prouzrokovati dodatne probleme zemljama koje se već suočavaju sa niskom stopom inflacije.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 15.12. do 27.12.2014	Očekivanja	Prethodno
16.12.2014	10:00	EUR	Markit Manufacturing PMI (Dec)		50.1
	10:00	EUR	Markit Services PMI (Dec)	52.4	51.1
	10:30	GBP	Consumer Price Index (YoY) (Nov)	1.3%	1.3%
	13:00	GBP	BOE's Governor Carney speech		
17.12.2014	10:30	GBP	Bank of England Minutes		
	10:30	GBP	ILO Unemployment Rate (3M) (Oct)	5.9%	6.0%
	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Nov)	0.4%	0.4%
	14:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Nov)		1.7%
	20:00	USD	Fed Interest Rate Decision		0.25%
	20:30	USD	Fed's Monetary Policy Statement and press conference		
18.12.2014	15:45	USD	Markit Services PMI (Dec)	58.6	58.2
19.12.2014		JPY	BoJ Monetary Policy Statement		
	14:30	CAD	Consumer Price Index (YoY) (Nov)	2.3%	2.4%
22.12.2014	16:00	EUR	Consumer Confidence (Dec)		-11.6
23.12.2014	10:30	GBP	Gross Domestic Product (YoY) (Q3)		3.2%
	14:30	USD	Durable Goods Orders (Nov)		0.4%
	14:30	USD	Gross Domestic Product Annualized (Q3)		4.6%
25.12.2014	00:50	JPY	BoJ Monetary Policy Meeting Minutes		
26.12.2014	00:30	JPY	National Consumer Price Index (YoY) (Nov)		2.9%
	15:55	USD	Reuters/Michigan Consumer Sentiment Index (Dec)		88.8

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2013	04.12.2014
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	17.12.2014
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	04.12.2014
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	03.12.2014
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	11.12.2014
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	19.12.2014
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	02.12.2014